

OBSAH

Metodika	9
Úvod	11
1 Islámská ekonomika	13
1.1 Islámská koncepce státu	13
1.2 Základní zdroje islámu	14
1.3 Islámské právo – šari‘a	17
1.4 Ekonomické rozměry islámského státu	21
2 Monetární politika a islámské finančníctví v zemích Blízkého východu	24
2.1 Islámské nazírání na monetární politiku	24
2.2 Islámské finančníctví	30
2.2.1 Zákaz úroku	31
2.2.2 Způsoby islámského financování	34
2.3 Bankovní systém	40
2.4 Primární a sekundární trhy	43
2.4.1 Primární trhy	43
2.4.2 Sekundární trhy	44
2.5 Monetární politika a centrální bankovníctví	44
2.6 Závěry k monetární politice v islámské ekonomice	47
2.7 Rostoucí vliv islámského finančníctví	49
2.7.1 Alternativy firemních a státních dluhopisů	50
2.7.2 Alternativní nástroje investic	51
2.7.3 Alternativy pojištění	52
2.8 Zeměpisné rozložení islámských financí	53
2.8.1 Islámské finančníctví v zemích Zálivu (GCC)	54
2.8.2 Islámské finančníctví v Asii	55
2.8.3 Islámské finančníctví v arabských zemích kromě zemí Zálivu	56
2.8.4 Islámské finančníctví v Evropské unii a na Západě	57
2.9 Závěry	63

3	Fiskální politika v zemích vyvážejících ropu	66
3.1	Úvod	66
3.2	Ekonomická výkonnost a růst reálného HDP	68
3.3	Zvláštnost ekonomického růstu zemí vyvážejících ropu	69
3.4	Stav běžných účtů	71
3.5	Inflace	71
3.6	Fiskální výkonnost	72
3.6.1	Poměr státních výdajů k HDP	72
3.6.2	Příjmy státního rozpočtu a poměr veřejného dluhu k HDP	72
3.6.3	Dlouhodobé problémy: mezigenerační spravedlnost a fiskální udržitelnost	73
3.6.4	Krátkodobé problémy: makroekonomické řízení a fiskální plánování	75
3.6.5	Úkoly politiky v současné době	76
3.7	Fiskální politika a reálná ekonomika	76
3.7.1	Fiskální expanze v zemích vyvážejících ropu	76
3.7.2	Odezvy na klesající ceny ropy a globální hospodářský útlum	77
3.8	Fiskální politika a inflace	79
3.8.1	Inflační tlaky v důsledku ekonomické expanze	79
3.8.2	Omezení měnové politiky v boji proti inflaci	80
3.8.3	Protichůdnost krátkodobých a dlouhodobých cílů fiskální politiky	81
3.9	Alokace příjmů z ropy	82
3.10	Výdaje související s vývojovými potřebami	83
3.11	Globální nerovnováha a přeměna výnosů z ropy	83
3.12	Konvergence konfliktů mezi protichůdnými fiskálními cíli	84
3.13	Reforma veřejných výdajů	85
3.14	Optimalizace zavádění veřejných výdajů	85
3.15	Zpřísnění měnové politiky	86
3.16	Reakce institucí	86
3.16.1	Konzervativní odhady cen ropy při vytváření rozpočtu	86
3.16.2	Ropné stabilizační a spořicí fondy	87
3.16.3	Fiskální pravidla	88
3.17	Závěry	89
4	Ropné ekonomiky Blízkého východu a globalizace	93
4.1	Ropné země Blízkého východu	93
4.2	Integrace zemí GCC do světové ekonomiky	95
4.3	Závěry	98

5	Analýza zahraničního obchodu v ropné ekonomice – Libye	101
5.1	Úvod	101
5.2	Vývoj vývozu	104
5.2.1	Komoditní struktura vývozu	104
5.2.2	Teritoriální struktura vývozu	106
5.3	Vývoj dovozu	106
5.3.1	Komoditní struktura dovozu	108
5.3.2	Teritoriální struktura dovozu	108
5.4	Postavení zahraničního obchodu v Libyi	110
5.5	Závěry	111
6	Ropa a její makroekonomická úloha v arabské ekonomice	113
6.1	Úvod	113
6.2	Role ropného sektoru v arabských ekonomikách	114
6.3	Přínos těžby ropy pro rozvoj arabských ekonomik	123
6.4	Budoucí role ropného sektoru v arabských ekonomikách	127
6.5	Příležitosti a výzvy nového ropného rozmachu	130
6.6	Závěry	136
7	Finanční krize a její dopady na arabské ekonomiky	140
7.1	Úvod	140
7.2	Finanční trhy	140
7.3	Ropa	142
7.4	Zahraniční aktiva arabských investorů	143
7.5	Cestovní ruch	143
7.6	Transfery pracovníků v zahraničí	144
7.7	Dopady krize na hospodářskou výkonnost	145
7.7.1	Ekonomický růst	145
7.7.2	Nezaměstnanost	146
7.7.3	Inflace	146
7.8	Závěry	147
8	Závěr	149
	Abstract	151
	Použitá literatura	153
	Rejstřík	157